ALAPJOGOKÉRT KÖZPONT

A REND VÁLSÁGA NYUGAT-EURÓPÁBAN:

A FRANCIA ÉS OLASZ ZAVARGÁSOK, VALAMINT A SZUVERENISTA JOBBOLDAL POLITIKAI DILEMMÁJA

Nyugat-európai külpolitikai helyzetkép – 2026. november 2.

Vezetői összefoglaló

A 2026 októberében Franciaországon és Olaszországon végigsöprő zavargáshullám ismét ráirányította a figyelmet a nyugat-európai államok közbiztonsági problémáira. Franciaországban több százezres demonstrációk mellett tömeges előállításokra, fosztogatásokra, gyújtogatásokra és közintézmények elleni támadásokra került sor, míg Olaszországban Milánó, Torino és Róma vált az erőszakos rendbontások kiemelt helyszínévé. Az események rávilágítottak a társadalmi elégedetlenség, a radikális csoportok mozgósítási képessége és a rendfenntartó intézmények terhelhetősége közötti összefüggésekre.

A helyzet politikai jelentőségét növeli, hogy a francia Rassemblement National (RN) és az olasz Lega éppen ebben az időszakban erősítette meg vezetését. Jordan Bardella és Matteo Salvini újabb mandátuma a szuverenista jobboldal stabilitást és politikai folytonosságot hangsúlyozó törekvéseit jelzi. A két párt helyzete ugyanakkor alapvetően eltér: az RN ellenzékből követel rendteremtést, a Lega viszont a kormánykoalíció tagjaként visel felelősséget a közbiztonságért.

A legfontosabb stratégiai kérdés, hogy a szuverenista jobboldal képes-e a társadalmi rend helyreállításának ígéretét tényleges állami teljesítménnyé alakítani. A zavargások következményeit viselő lakosság számára ugyanis egyre kevésbé elegendő a határozott bevándorlás- és rendészeti retorika: kézzelfogható biztonságra, működő intézményekre és a közterületek feletti állami ellenőrzésre van szükség.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

Tartalom

Vezetői összefoglaló 1

1. A 2026. októberi zavargáshullám: Franciaország ismét a közbiztonsági válság középpontjában ... 4

2. Olaszország: a rendteremtést ígérő jobboldal kormányzati próbatétele 5

3. A 2023–2025 közötti időszak tanulságai: a francia zavargások súlyos öröksége 6

4. A szuverenista jobboldal kongresszusai: stabilizáció a társadalmi bizonytalanság közepette 7

5. Az ellenzéki és a kormányzati jobboldal közös dilemmája 8

6. Következtetés: képviseleti válság fenyegeti-e az európai jobboldalt? 9

Főbb felhasznált források: 10

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

1. A 2026. októberi zavargáshullám: Franciaország ismét a közbiztonsági válság középpontjában

Franciaországban 2026 októberében az emelkedő megélhetési költségek, az oktatási rendszer állapota és a közszolgáltatások romlása miatt indult demonstrációk több alkalommal súlyos rendbontásokba torkolltak. A tiltakozások különösen október 17-én, 24-én és 31-én mozgattak meg jelentős tömegeket.

Az október 17-i országos demonstrációkon a kormányzati becslés szerint 550 ezer fő vett részt, míg a későbbi hétvégéken október 24-én 410 ezer, október 31-én pedig 320 ezer tüntetőt regisztráltak. Ezek az adatok a demonstrációk teljes résztvevői körére vonatkoznak, nem a rendbontók számára.

A leghevesebb összecsapások során Párizsban és több vidéki nagyvárosban üzleteket fosztottak ki, rendőrségi járműveket támadtak meg, középületeket rongáltak meg, illetve gyújtottak fel. Limoges-ban a városháza is lángra kapott, Marseille-ben rendbontók jutottak be a városháza épületébe, Lyonban pedig felgyújtották a turisztikai hivatalt.

Az október 17–18-i zavargások után több mint 2400 előállításról számoltak be. A későbbi rendőrségi összesítés október 17-re 2628 előállítást jelzett. Az október 31-i megmozdulások során további 779 embert állítottak elő. A két időpontban tehát önmagában több mint 3400 előállítás történt. Ez nem egyedi elkövetői létszám, és nem az egész hónap összesített adata.

erőforrásokat igényelt. Az október végi hétvégén 70 ezer rendőrt és csendőrt mozgósítottak, miközben Párizs egyes területein éjszakai korlátozásokat és kiskorúakra vonatkozó kijárási tilalmat is bevezettek. A zavargások első szakaszáról szóló kockázatelemzések közel ezer megsérült rendfenntartóról és több száz megtámadott vagy kifosztott üzletről számoltak be. Az utóbbi számok azonban még nem tekinthetők végleges, egységes hatósági mérlegnek.

A teljes októberi anyagi kárról egyelőre nem áll rendelkezésre a biztosítói és állami veszteségeket együttesen tartalmazó, hiteles országos összesítés. A felgyújtott középületek, kifosztott kereskedelmi egységek és megrongált járművek ugyanakkor már önmagukban is jelentős köz- és magánvagyon-veszteséget jeleznek.

Emmanuel Macron elnök határozott rendészeti fellépést helyezett kilátásba, és vizsgálatot rendelt el a zavargások megelőzését érintő hírszerzési hiányosságok feltárására. Sébastien Lecornu miniszterelnök a szélsőbaloldali radikális csoportokat és a bűncselekményeket elkövető opportunista szereplőket nevezte meg az erőszak fontos résztvevőiként. A kormány a rendőri erők fokozott mozgósításával, területi korlátozásokkal és a jogsértők felelősségre vonásával igyekezett úrrá lenni a helyzeten.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

A francia állam tehát képes jelentős rendfenntartó erőt összpontosítani, de a zavargások ismétlődése a megelőzés hatékonyságával kapcsolatban vet fel kérdéseket. A politikai probléma nem kizárólag az, hogy a rendőrség képes-e megfékezni egy-egy erőszakos eseményt, hanem az is, hogy az állam mennyiben tudja elejét venni a hasonló helyzetek rendszeres kialakulásának.

Fontos ugyanakkor, hogy az októberi demonstrációk eredeti követelései döntően szociális és közszolgáltatási jellegűek voltak. A rendbontásokban radikális politikai csoportok és fosztogatók is részt vettek, de a rendelkezésre álló adatok alapján nem igazolható, hogy az erőszakos események egészét bevándorló hátterű csoportokhoz lehetne kötni.

2. Olaszország: a rendteremtést ígérő jobboldal kormányzati próbatétele

Olaszországban az októberi zavargások politikai jelentősége különösen nagy, mivel a 2022 óta kormányzó Giorgia Meloni vezette jobboldali koalíció programjának egyik központi eleme a közbiztonság megerősítése és az illegális bevándorlás visszaszorítása.

Az október 17–18-i hétvégén Milánóban fiatalokból álló csoportok fosztogatásai és utcai rendbontásai váltottak ki jelentős politikai visszhangot. A hatóságok mintegy 50 személyt vettek őrizetbe. A következő hétvégén Torinóban, Rómában és Bolognában is erőszakos összecsapások történtek.

Október 30-án az USB szakszervezeti szerveződés által meghirdetett általános sztrájkhoz kapcsolódóan több mint 40 városban tartottak demonstrációkat. A tiltakozások országosan több tízezer résztvevőt mozgattak meg. Genovában körülbelül 15 ezer ember vonult be a kikötő területére, Torinóban a rendőrség vízágyút vetett be, Rómában pedig nyolc személyt állítottak elő. Milánóban tüntetők az elkerülő útra is behatoltak, és tárgyakat gyújtottak fel.

Az olasz események nagyságrendje elmaradt a francia zavargásokétól, de a több városra kiterjedő, egymást követő rendbontások a közbiztonság szempontjából így is figyelmeztető jelenséget alkotnak. A milánói fosztogatások és a radikális tüntetőcsoportok erőszakos fellépése ugyanakkor nem kezelhető automatikusan azonos társadalmi vagy politikai jelenségként.

Matteo Piantedosi belügyminiszter október 29-én elismerte az utcai mozgósításokból fakadó aggodalmakat, de hangsúlyozta, hogy bízik a prefektusok, rendőrfőnökök és helyi rendészeti vezetők képességében a váratlan helyzetek kezelésére. A kormány tehát a helyzet ellenőrzés alatt tartását és a rendfenntartó intézmények működőképességét igyekezett hangsúlyozni.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

Meloni politikai kommunikációjában következetesen különbséget tett a békés tiltakozás joga és az erőszakos cselekmények között. Salvini ennél konfrontatívabb álláspontot képviselt: a radikális baloldali aktivisták, az autonóm közösségi központok és az erőszakos fiatal csoportok felelősségét emelte ki.

Az ellenzéki oldal ezzel szemben a társadalmi elégedetlenség kiváltó okait, a megélhetési nehézségeket és a kormány politikai felelősségét hangsúlyozta. A Demokrata Párt politikusai arra figyelmeztettek, hogy az erőszakos kisebbség cselekményei nem szolgálhatnak alapul a békésen demonstráló diákok és munkavállalók általános megbélyegzésére.

A Lega számára mindez sajátos politikai ellentmondást teremt. Salvini a közrend és a bevándorlásellenes politika egyik legismertebb olasz képviselője, pártja azonban jelenleg is része annak a kormánynak, amelynek a rendfenntartásért felelnie kell. A Lega ezért nem háríthatja teljes egészében politikai ellenfeleire a közbiztonsági hiányosságok felelősségét.

3. A 2023–2025 közötti időszak tanulságai: a francia zavargások súlyos öröksége

A jelenlegi válság megértéséhez elengedhetetlen a korábbi évek tapasztalatainak áttekintése. A legfontosabb összehasonlítási alapot a 2023. június 27. és július 7. között Franciaországban lezajlott zavargások jelentik, amelyek egy 17 éves fiatal rendőri intézkedés során bekövetkezett halálát követően robbantak ki.

A francia szenátus 2024-ben közzétett vizsgálata szerint a zavargásokban mintegy 50 ezer rendbontó vehetett részt, miközben a hatóságok 45 ezer rendőrt és csendőrt mozgósítottak. Az erőszak 95 megyében, összesen 672 települést érintett. A hatóságok 4282 személyt vettek őrizetbe, és több mint ezer ember sérült meg, köztük 782 rendfenntartó.

A pusztítás különösen jelentős volt: 12 031 járművet gyújtottak fel, 2508 épületet rongáltak meg vagy gyújtottak fel, köztük 105 városházát, 243 oktatási intézményt és 273 rendészeti épületet. Több mint ezer kereskedelmi egység vált rongálás vagy fosztogatás célpontjává.

A teljes vagyoni kárt közel egymilliárd euróra becsülték, ebből 793 millió eurót a biztosítóknak bejelentett káresemények tettek ki. A veszteségek jelentős részét az önkormányzatoknak és az államnak kellett viselniük.

A korábbi pusztítás hosszú távú következményeit jól mutatja, hogy egy 2026. októberi beszámoló szerint a 2023-ban felgyújtott annemasse-i Nelson Mandela közösségi ház újjáépítése csak nemrég fejeződött be, hárommillió eurós költséggel. Ennek mindössze felét fedezte a biztosítás, miközben az önkormányzat biztosítási önrésze kétmillió euróra emelkedett.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

A 2023-as események sajátossága, hogy a rendbontások jelentős részben olyan külvárosi térségekből indultak, ahol a migrációs hátterű lakosság koncentrációja, a társadalmi szegregáció, a fiatalkori munkanélküliség és a rendőrséggel szembeni bizalmatlanság régóta jelen lévő probléma. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a zavargások valamennyi résztvevője bevándorló lett volna, vagy hogy az erőszak kizárólag a származás alapján volna magyarázható.

A 2023–2025 közötti időszak legfontosabb tanulsága, hogy az egyszeri rendőri beavatkozás nem oldja meg a közbiztonsági problémák strukturális okait. A 2026-os zavargáshullám pedig azt jelzi, hogy Franciaországban a különböző eredetű társadalmi konfliktusok továbbra is képesek gyorsan országos rendészeti válsággá alakulni.

4. A szuverenista jobboldal kongresszusai: stabilizáció a társadalmi bizonytalanság közepette

A 2026. októberi események egyik legfontosabb politikai egybeesése, hogy a francia Rassemblement National és az olasz Lega szinte azonos időpontban tartotta vezetőválasztó kongresszusát.

Az RN október 24-én, Orléans-ban rendezett kongresszusán Jordan Bardellát 98,98 százalékos támogatottsággal választották újra pártelnöknek. A szavazáson több mint 76 ezer párttag vett részt, a részvételi arány megközelítette a 68 százalékot. Bardella egyedüli jelöltként indult. A kongresszus egyúttal a 2027-es francia elnökválasztási kampány kezdetét is jelentette.

Olaszországban október 25-én, Milánóban tartott rendkívüli kongresszust a Lega. Matteo Salvini 465 szavazattal, a jelöltekre leadott voksok 76,1 százalékával őrizte meg pártvezetői pozícióját, míg kihívója, Massimo Garavaglia 146 szavazatot kapott. Salvini újabb négyéves mandátumot szerzett, 2030-ig.

A két kongresszus közös politikai üzenete a vezetői folytonosság és a stabilitás hangsúlyozása volt. Nem állítható bizonyíték nélkül, hogy a kongresszusok időpontját közvetlenül a zavargásokhoz igazították volna, politikai jelentőségük azonban a kialakult helyzetben felértékelődött.

Az RN számára Bardella újraválasztása a belső egység és a kormányzóképesség demonstrációját szolgálta. A párt a francia állam működési problémáival szemben kívánja magát stabil, cselekvőképes politikai alternatívaként bemutatni. A kongresszus környezetében ugyanakkor jelentős, a hatóságok szerint 13 ezres, a szervezők szerint 26 ezres RN-ellenes demonstráció zajlott, amely alapvetően békés maradt. Ez a megmozdulás elkülönítendő az országos zavargáshullámtól.

A Lega esetében a vezetői megerősítés más politikai helyzetben történt. Salvini újraválasztása a párton belüli verseny lezárását szolgálta, de a 24 százalékos kihívói támogatottság arra is rámutatott, hogy a

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

párt vezetése nem élvez teljes konszenzust. Salvini a kongresszust követően hangsúlyozta, hogy a Lega nem kíván másodrendű koalíciós partnerként működni, és nagyobb tiszteletet vár politikai álláspontjai iránt a kormányon belül is.

A két kongresszus tehát eltérő politikai problémára adott választ. Az RN a hatalom megszerzésére, a Lega pedig a kormányon belüli befolyásának megőrzésére és megerősítésére törekszik.

5. Az ellenzéki és a kormányzati jobboldal közös dilemmája

Franciaországban az RN a kormány közbiztonsági teljesítményének egyik legkövetkezetesebb kritikusa, miközben országos végrehajtó hatalom hiányában közvetlenül nem felel a rendfenntartásért. Olaszországban ezzel szemben a Lega már része annak a politikai struktúrának, amelynek meg kellene valósítania a szigorúbb rendészeti és migrációs politikát.

Ez a különbség alapvetően meghatározza a két párt mozgásterét.

Az RN számára a zavargások politikai lehetőséget jelentenek: a párt a közbiztonsági bizonytalanságot a kormányzati váltás szükségességének bizonyítékaként értelmezheti. A Lega számára ugyanezek a jelenségek inkább kormányzati hitelességi kockázatot hordoznak, hiszen saját választói joggal várhatják el a rendteremtésre vonatkozó ígéretek teljesítését.

A két párt tehát nem egyformán felelős és nem egyformán tehetetlen, de mindkettő ugyanazzal a stratégiai kihívással szembesül: a közbiztonsági aggodalmak politikai képviselete önmagában nem azonos azok megoldásával.

A migrációhoz kapcsolódó társadalmi feszültségek esetében ez különösen lényeges. A határok ellenőrzése, az illegális bevándorlás visszaszorítása és a kiutasítási szabályok végrehajtása fontos állami feladatok, de nem helyettesíthetik a már kialakult városi közbiztonsági problémák kezelését. Az erőszakos cselekmények elkövetőivel szembeni következetes fellépésnek az állampolgárságtól és a származástól függetlenül érvényesülnie kell.

A jobboldal politikai hitelességét hosszabb távon ezért nem kizárólag a migrációs retorika határozottsága, hanem a rendőrség működése, a bűncselekmények felderítése, az igazságszolgáltatás gyorsasága és a helyi lakosság tényleges biztonsága fogja meghatározni.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

6. Következtetés: képviseleti válság fenyegeti-e az európai jobboldalt?

A francia és olasz zavargások egyik legsúlyosabb politikai következménye a közbiztonságot garantáló államba vetett bizalom gyengülésének lehetősége. A kifosztott üzletek tulajdonosai, a megrongált közintézmények használói, a veszélyeztetett városrészek lakói és a rendőri erőszaknak kitett békés demonstrálók egyaránt azt várják az államtól, hogy biztosítsa jogaikat és védelmüket.

A szuverenista jobboldal különösen nagy politikai tét mellett szembesül ezzel a problémával, hiszen identitásának meghatározó eleme az állami szuverenitás, a közrend és a nemzeti közösség védelme. A francia RN esetében a kérdés egyelőre az, hogy képes lesz-e a rendteremtés ígéretét hiteles kormányzati programmá formálni. Az olasz Lega esetében viszont már az is vizsgálható, hogy a kormányzati részvétel mennyiben járult hozzá a közbiztonsági problémák kezeléséhez.

Amennyiben a hagyományos és szuverenista jobboldal tartósan nem tud érzékelhető javulást felmutatni, fennáll annak a veszélye, hogy a biztonságot kereső választók egy része elveszíti bizalmát a meglévő pártstruktúrákban. Ez nem feltétlenül új politikai mozgalmak azonnali felemelkedését jelenti, hanem a képviseleti rendszer fokozatos hitelességvesztését is eredményezheti.

A következő évek egyik meghatározó európai politikai kérdése ezért az lesz, hogy a jobboldal képes-e a rendteremtés választási ígéretét mérhető közbiztonsági eredményekké alakítani. A társadalmi rend helyreállítása nem kizárólag a zavargások leverését, hanem az állami intézményekbe vetett bizalom újjáépítését is megköveteli.

A szuverenista jobboldal számára a valódi politikai próbatétel nem a kongresszusokon megszerzett vezetői felhatalmazás, hanem annak bizonyítása, hogy a hatalom megszerzése vagy megtartása a hétköznapi állampolgárok biztonságának tényleges javulásával jár.

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

Isten Haza Család

Főbb felhasznált források:

Francia Szenátus: Émeutes de juin 2023: comprendre, évaluer, réagir, 2024. április 10. Szenátusi jelentés

Reuters: Mass protests in France spiral into worst riots in years, 2026. október 17. Reuters-beszámoló

Reuters: Mass protests sweep Italy during nationwide strike, 2026. október 30. Olaszországi tudósítás

Rassemblement National: XIX. kongresszus, Orléans, 2026. október 24–25. Hivatalos kongresszusi eredmények

ANSA: Salvini riconfermato segretario Lega con 465 voti, 2026. október 25. A Lega vezetőválasztásának eredménye

ANSA: Alert for upcoming protests no higher than before says interior minister, 2026. október 29. Piantedosi belügyminiszter nyilatkozata

1121 Budapest, Budakeszi út 36/c. • +36 1 329 4924 • info@alapjogokert.hu

Isten Haza Család